

ІПКЄФ
НФДУ

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Матеріали

*II Науково-практичної Internet-конференції
з міжнародною участю*

ФАРМАЦЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Харків, 22 травня 2025

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ АДАПТАЦІЇ ПРОМИСЛОВОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА ДО ЗМІНИ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Чернявський А. В., Сагайдак-Нікітюк Р. В.

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ, м. Харків
sagaydak@nuph.edu.ua

Вступ. Сучасний стан національної економіки та зміни, які постійно відбуваються в зовнішньому середовищі, вимагають від підприємств удосконалення застосовуваних підходів до управління.

Практика закордонних фармацевтичних компаній свідчить, що найефективнішим підходом до управління підприємствами є адаптивне управління. Особливе значення для адаптивного управління підприємством має співвідношення точності та швидкості реакції управління на зміни в зовнішньому середовищі і швидкості змін макросередовища, тобто співвідношення точності й швидкості спрямованих змін у внутрішньому середовищі підприємства порівняно зі швидкістю й напрямом змін у зовнішньому середовищі.

Мета дослідження – розроблення методики оцінювання потенціалу адаптації промислового фармацевтичного підприємства (ПФП) до зміни умов господарювання.

Методи дослідження: методи теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, кореляційний аналіз та експертне опитування.

Результати дослідження. Адаптивне управління ПФП являє собою гнучку систему управління, яка швидко адаптується до будь-яких змін, що відбуваються в зовнішньому і внутрішньому середовищі, та здатна самоорганізовуватися і перебудовуватися

Для визначення рівня адаптації ПФП до зовнішніх факторів та внутрішніх умов доцільно визначати потенціал його адаптації. Потенціал адаптації ПФП – це готовність підприємства гнучко, швидко й адекватно реагувати на зміни, які відбуваються в зовнішньому оточенні та впливають на стан внутрішніх ресурсів підприємства, з метою підвищення рівня його конкурентоспроможності та своєчасне забезпечення населення потрібними якісними лікарськими засобами і медичними виробами в необхідному обсязі у визначеному місці з урахуванням його купівельної спроможності та змін в асортименті лікарських засобів і медичних виробів, які користуються попитом і необхідні для збереження життя та здоров'я населення.

Функціональна залежність комплексних адаптивних можливостей ПФП від локальних має вигляд:

- для зовнішніх факторів:

- адаптивні можливості за параметром «ресурси» (A_p^3):

$$A_p^3 = f(\Phi_m^3, V_m^3, P_m^3, L_m^3, C_m^3, T_p^3), \quad (1)$$

де $\Phi_m^3, V_m^3, P_m^3, L_m^3, C_m^3, T_p^3$ – відповідні складові комплексних адаптивних можливостей за параметром «ресурси»;

- процедура управління (A_n^3):

$$A_{\Pi}^3 = f(O_{\Pi}^3, I_3^3), \quad (2)$$

де O_{Π}^3, I_3^3 – відповідні складові комплексних адаптивних можливостей за параметром «процедура управління»;

- внутрішні фактори:

- адаптивні можливості за параметром «ресурси» ПФП (A_p^B):

$$A_p^B = f(\Phi_M^B, V_M^B, P_M^B, L_M^B, M_M^B, C_M^B, T_p^B), \quad (3)$$

де $\Phi_M^B, V_M^B, P_M^B, L_M^B, M_M^B, C_M^B, T_p^B$ – відповідні складові комплексних адаптивних можливостей за параметром «ресурси» ПФП;

- адаптивні можливості за параметром «управлінські можливості» (U_M^B):

$$U_M^B = f(O_c^B, I_3^B), \quad (4)$$

де O_c^B, I_3^B – відповідні складові комплексних адаптивних можливостей за параметром «управлінські можливості»;

- адаптивні можливості за параметром «можливість прийняття управлінського рішення» (Y_p^B):

$$Y_p^B = f(P_M^B, P^B, R^B, P_K^B), \quad (5)$$

де P_M^B, P^B, R^B, P_K^B – відповідні складові комплексних адаптивних можливостей за параметром «управлінські можливості».

Інтегрального показника адаптивних можливостей ПФП (A):

$$A = f(A_M^3, A_M^B), \quad (6)$$

де A_M^3, A_M^B – відповідні складові інтегральних адаптивних можливостей ПФП.

Поелементна оцінка потенціалу адаптації ПФП дозволить розрахувати його інтегральне значення з урахуванням обробки отриманих бальних характеристик кожного складника.

Інтегральне значення потенціалу адаптації ПФП визначається як зважена сума бальних оцінок окремих його складників, в основі яких є вагова та бальна оцінка кожного їх.

Критеріями оцінювання параметрів та їх елементів є діапазон від 0 до 5:

$$K_i = \begin{cases} 0 - \text{відсутність елемента} \\ 1 - \text{мінімальний елемент} \\ 2 - \text{нижче середнього} \\ 3 - \text{середній рівень} \\ 4 - \text{вище середнього} \\ 5 - \text{правильно опрацьований варіант} \end{cases} \quad (7)$$

Встановлено, що величина потенціалу адаптації ПФП знаходиться в межах (0;5]:

$$K_i = \begin{cases} 0 - 1 - \text{відсутній потенціал адаптації} \\ 1 - 2 - \text{мінімальний потенціал адаптації} \\ 2 - 3 - \text{середній потенціал адаптації} \\ 3 - 4 - \text{вище середнього потенціал адаптації} \\ 4 - 5 - \text{максимальний потенціал адаптації} \end{cases} \quad (8)$$

Висновки. Запропоновано визначення сутності потенціалу адаптації промислового фармацевтичного підприємства до зміни умов господарювання. Запропоновано методику визначення рівня потенціалу адаптації ПФП.